

ด่วนที่สุด

ที่ พณ ๐๓๐๕/ ๑๐๖๙

สว. 38
วันที่ 9 มิ.ย. 64
เวลา 15.20

สลด.
ส่ง : กวค
รับที่ : 53339/64
9 มิ.ย. 2564 เวลา 14.56 น.
ส 2 ชว

กระทรวงพาณิชย์
๕๖๓ ถ.นนทบุรี
อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

๙ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การต่ออายุบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding: MOU) ว่าด้วยการซื้อขายข้าวระหว่างกระทรวงพาณิชย์แห่งราชอาณาจักรไทยและกระทรวงอาหารแห่งสาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. สำเนาทะเบียนการค้าความเข้าใจระหว่างกระทรวงพาณิชย์แห่งราชอาณาจักรไทยและกระทรวงอาหารแห่งสาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๐
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๑๔๐๓/๒๓๐ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔
๔. ร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงพาณิชย์แห่งราชอาณาจักรไทยและกระทรวงอาหารแห่งสาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ
๕. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๑๔๐๓/๒๔๘ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

ด้วยกระทรวงพาณิชย์ขอเสนอเรื่องการต่ออายุบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding: MOU) ว่าด้วยการซื้อขายข้าวระหว่างกระทรวงพาณิชย์แห่งราชอาณาจักรไทยและกระทรวงอาหารแห่งสาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๓) รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๒) การสร้างรายได้และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงพาณิชย์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ กระทรวงการต่างประเทศมีหนังสือถึงกระทรวงพาณิชย์ แจ้งว่าได้รับหนังสือจากสถานเอกอัครราชทูตบังกลาเทศประจำประเทศไทย แจ้งว่าฝ่ายบังกลาเทศประสงค์ขอต่ออายุบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding: MOU) ว่าด้วยการซื้อขายข้าวระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลบังกลาเทศ ซึ่งมีผลบังคับใช้ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ออกไปอีก ๕ ปี เพื่อให้รัฐบาลบังกลาเทศสามารถนำเข้าข้าวจากไทยได้เมื่อจำเป็น จึงขอความร่วมมือกระทรวงพาณิชย์พิจารณาข้อเสนอของฝ่ายบังกลาเทศ

๑.๒ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ กระทรวงพาณิชย์มีหนังสือถึงกระทรวงการต่างประเทศ แจ้งว่าไม่ขัดข้องในการต่ออายุ MOU ดังกล่าว และขอความอนุเคราะห์กระทรวงการต่างประเทศแจ้งฝ่ายบังกลาเทศขอให้ส่งร่างการต่ออายุ MOU มาให้ฝ่ายไทยพิจารณาดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป รวมทั้งสอบถามกระทรวงการต่างประเทศว่าในการลงนาม MOU ฉบับดังกล่าวต้องมีการจัดทำหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers) หรือไม่ อย่างไร

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ เมื่อปี ๒๕๕๕ รัฐบาลไทยโดยกระทรวงพาณิชย์และรัฐบาลบังกลาเทศโดยกระทรวงอาหารและการจัดการภัยพิบัติ ได้ลงนามใน MOU ว่าด้วยการซื้อขายข้าว โดยสาระสำคัญของ MOU ระบุว่าบังกลาเทศตกลงที่จะซื้อข้าวหนึ่งจากไทยแบบรัฐต่อรัฐ (G to G) ปริมาณไม่เกิน ๑ ล้านตันต่อปี ขึ้นอยู่กับสถานการณ์การผลิตของทั้งสองประเทศและระดับราคาในตลาดโลก โดยฝ่ายไทยมอบหมายให้กรมการค้าต่างประเทศเป็นผู้ดำเนินการและฝ่ายบังกลาเทศมอบหมาย Food Division กระทรวงอาหารและการจัดการภัยพิบัติเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่ง MOU ฉบับนี้มีผลบังคับใช้ถึงปี ๒๕๕๖ และในปี ๒๕๕๖ ทั้งสองฝ่ายได้ลงนามต่ออายุ MOU ดังกล่าวออกไปอีก ๓ ปี โดยมีผลบังคับใช้ถึงปี ๒๕๕๙ ต่อมาในปี ๒๕๖๐ รัฐบาลไทยโดยกระทรวงพาณิชย์และรัฐบาลบังกลาเทศโดยกระทรวงอาหาร ได้ลงนามใน MOU ว่าด้วยการซื้อขายข้าว โดยมีสาระสำคัญเหมือนกับ MOU ฉบับเดิม แต่เปลี่ยนชนิดข้าวจากข้าวหนึ่งเป็นข้าวไทยทุกชนิด และฝ่ายบังกลาเทศมอบหมาย Directorate of Food เป็นผู้ดำเนินการ ซึ่ง MOU ฉบับนี้มีผลบังคับใช้ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ - ปัจจุบัน รัฐบาลไทยและรัฐบาลบังกลาเทศยังไม่เคยทำสัญญาซื้อขายข้าวแบบ G to G ระหว่างกัน ภายใต้ MOU ดังกล่าวข้างต้น

๒.๒ บังกลาเทศเป็นประเทศผู้นำเข้าข้าวรายสำคัญ เนื่องจากมีปริมาณผลผลิตข้าวใกล้เคียงกับความต้องการบริโภคข้าว ทำให้บังกลาเทศต้องนำเข้าข้าวจากต่างประเทศเพื่อสำรองและรักษาระดับราคาข้าวในประเทศให้มีเสถียรภาพ โดยในช่วงระหว่างปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ บังกลาเทศนำเข้าข้าวเฉลี่ยปีละประมาณ ๑ ล้านตัน โดยเป็นการนำเข้าข้าวจากไทยเฉลี่ย ๑๒๕,๒๕๒ ตันต่อปี อย่างไรก็ตาม ในปี ๒๕๖๓ ไทยส่งออกข้าวไปบังกลาเทศได้เพียง ๑๕ ตัน เนื่องจากราคาข้าวไทยสูงกว่าประเทศคู่แข่ง เช่น อินเดีย เป็นต้น

๒.๓ การต่ออายุ MOU ว่าด้วยการซื้อขายข้าวกับรัฐบาลบังกลาเทศมีวัตถุประสงค์เพื่อให้รัฐบาลบังกลาเทศสามารถนำเข้าข้าวจากไทยได้เมื่อจำเป็น ซึ่งรัฐบาลบังกลาเทศวางแผนที่จะนำเข้าข้าวประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ ตัน ภายในปีงบประมาณ ๒๕๖๓/๖๔ (กรกฎาคม ๒๕๖๓ - มิถุนายน ๒๕๖๔) เพื่อเพิ่มปริมาณข้าวเพื่อสนับสนุนความมั่นคงทางด้านอาหารและรักษาเสถียรภาพของราคาข้าวภายในประเทศ เนื่องจากสถานการณ์อุทกภัยครั้งใหญ่ในช่วงกลางปี ๒๕๖๓ ได้สร้างความเสียหายแก่พืชผลทางการเกษตร

๒.๔ เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๔ กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา กระทรวงการต่างประเทศมีหนังสือถึงกรมการค้าต่างประเทศ นำส่งร่าง MOU ตามที่ได้รับจากฝ่ายบังกลาเทศ ซึ่งกรมการค้าต่างประเทศได้พิจารณาและปรับแก้ถ้อยคำในร่าง MOU บางส่วนให้ถูกต้องก่อนส่งให้กระทรวงการต่างประเทศพิจารณา และเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ กรมเอเชียใต้ฯ มีหนังสือถึงกรมการค้าต่างประเทศ แจ้งว่าไม่มีข้อขัดข้องต่อสารัตถะโดยรวมของร่าง MOU ว่าด้วยการซื้อขายข้าวระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลบังกลาเทศ และขอให้พิจารณาปรับแก้ถ้อยคำในร่าง MOU ดังกล่าวเพื่อความเหมาะสมยิ่งขึ้น รวมทั้งให้ความเห็นประเด็น Full Powers ว่าหากผู้ลงนามไม่ใช่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ก็ต้องให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำ Full Powers แก่ผู้ลงนามดังกล่าว เว้นแต่จะเป็นที่ยอมรับระหว่างภาคีว่าไม่จำเป็นต้องแสดง Full Powers ก็ให้กระทรวงพาณิชย์แจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบด้วย (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓) ซึ่งกรมการค้าต่างประเทศได้ปรับแก้ถ้อยคำในร่าง MOU และขอความอนุเคราะห์กรมเอเชียใต้ฯ แจ้งฝ่ายบังกลาเทศขอให้พิจารณาร่าง MOU ที่ฝ่ายไทยได้ปรับแก้ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔) รวมทั้งสอบถามฝ่ายบังกลาเทศว่าการลงนามใน MOU ฉบับดังกล่าว ต้องแสดง Full Powers หรือไม่ อย่างไร

๒.๕ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ กรมเอเชียใต้ฯ มีหนังสือถึงกรมการค้าต่างประเทศ แจ้งว่าฝ่ายบังกลาเทศไม่มีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแก้ไขต่อร่าง MOU ที่ฝ่ายไทยได้ปรับแก้ และไม่ประสงค์ให้มีการแสดง Full Powers ในการจัดทำ MOU ดังกล่าว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๕)

๓. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การต่ออายุ MOU ว่าด้วยการซื้อขายข้าวระหว่างกระทรวงพาณิชย์แห่งราชอาณาจักรไทย และกระทรวงอาหารแห่งสาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จึงเข้าข่ายที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

๔. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เพื่อให้รัฐบาลไทยสามารถเจรจาซื้อขายข้าวแบบ G to G กับรัฐบาลบังกลาเทศภายใต้ MOU ว่าด้วยการซื้อขายข้าวระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลบังกลาเทศ ในกรณีที่บังกลาเทศมีความต้องการซื้อข้าวแบบ G to G จากไทย เนื่องจาก MOU ฉบับปัจจุบันจะหมดอายุในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงพาณิชย์พิจารณาแล้วขอเรียนว่า การต่ออายุ MOU ดังกล่าวจะเป็นโอกาสให้รัฐบาลบังกลาเทศพิจารณานำเข้าข้าวจากไทย และเพิ่มปริมาณการส่งออกข้าวไทยไปยังตลาดบังกลาเทศให้มากขึ้น จึงเห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๕.๑ อนุมัติการต่ออายุบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding: MOU) ระหว่างกระทรวงพาณิชย์แห่งราชอาณาจักรไทยและกระทรวงอาหารแห่งสาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ

๕.๒ มอบให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์หรือผู้ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มอบหมายให้เป็นผู้ลงนามใน MOU ตามข้อ ๕.๑

๕.๓ หากมีการแก้ไขถ้อยคำที่ได้ทำให้สาระสำคัญใน MOU เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ให้อยู่ในดุลยพินิจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์หรือผู้ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มอบหมายที่จะดำเนินการได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฎ์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมการค้าต่างประเทศ

กองบริหารการค้าข้าว

โทร. ๐ ๒๕๔๗ ๕๑๓๗

โทรสาร ๐ ๒๕๔๗ ๔๘๒๑